

Информация за финансиран на проект

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2022 г.
Основна научна област:
Биологически науки
№ на договор: КП-06-Н61-3
Входящ номер на проекта КП-06 ПН61/3 от 2022 г./ BG-175467353-2022-04-0023 тип 1
Начална дата на проекта и срок на договора:
Начална дата - декември, 2022 г., срок - 36 месеца
Заглавие на проекта:
N ^ε -(карбоксиметил)лизинът – потенциален биомаркер за диференциална диагностика на диабетна нефропатия
Базова организация:
Институт по молекулярна биология „Академик Румен Цанев“ Българска академия на науките
Партньорски организации:
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
гл. ас. д-р Росица Георгиева Цековска
Общ размер на договореното финансиране:
200,000.00 лв.

Резюме на проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

Захарният диабет представлява важен проблем за общественото здраве. Според Международната диабетна федерация болните от диабет през 2021 г. са били 537 милиона в световен мащаб, на всеки 5 секунди един човек е умираше от диабет, а тенденцията е за безпощадно увеличаване на неговото разпространение (<https://diabetesatlas.org/>). До 40% от пациентите с диабет развиват хронично бъбречно заболяване, което най-често е следствие от настъпила диабетна нефропатия (ДН). ДН е нелечимо заболяване, прогресиращо до терминална бъбречна недостатъчност и повишена смъртност. Някои диабетно болни развиват недиабетна бъбречна болест (НДББ), чиято етиология е независима от диабета. Двете заболявания са с различна прогноза за преживяемост и изискват различни терапевтични стратегии. До момента пункционната бъбречна биопсия (ПББ) е единственият надежден метод за разграничаване на ДН от НДББ, но тя се прави при стриктно спазване на определени показания и противопоказания за провеждането ѝ. Този подход е скъпо струващ и инвазивен, свързан с редица усложнения, вариращи от минимални до много сериозни, застрашаващи живота на болния. Настоящото проектно предложение си поставя за цел да изследва продукта на напредналото гликиране N^ε-(карбоксиметил)лизин в качеството му на алтернативен на ПББ серумен маркер за диагностика на ДН и разграничаването ѝ от НДББ в диабетно болни. Тази цел е в пълно съответствие с насоките на Актуализираната национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г.

Членове на научния колектив

<i>Организации/участници¹</i>	<i>Бележка²</i>
<i>Базова организация:</i>	
Институт по молекулярна биология „Академик Румен Цанев“ Българска академия на науките	
<i>Ръководител на научния колектив</i>	
гл. ас. д-р Росица Георгиева Цековска	учен
<i>Участници:</i>	
проф. д-р Румяна Силвиева Миронова	учен
проф. д-р Боряна Петрова Делийска, дмн	учен (пенсионер)
Prof. Toshimitsu Niwa, PhD, MD	учен от чужбина
доц. д-р Васил Венциславов Василев, дм	учен
доц. д-р Даниела Веселинова Попова, дм	учен (пенсионер)
гл. ас. д-р Биляна Димитрова Василева, дм	постдокторант
гл. ас. д-р Иван Геов Гатев	постдокторант
ас. Александър Емилов Александров, дм	млад учен
ас. Симона Димитрова Керезиева, дм	млад учен
<i>Партньорска организация:</i>	
<i>Участници:</i>	
<i>Партньорска организация:</i>	
<i>Участници:</i>	
<i>Партньорска организация:</i>	
<i>Участници:</i>	

¹ Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник като включите и участниците, които са работили по проекта не през целия период за изпълнение на проекта

² Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), или учен от чужбина (УЧ).